

HRISTOS A INVIAT !

Duminica Floriilor – intrarea Domnului în sufletul evlavios

Păcatele ne despart de Dumnezeu

Dumnezeu arată atotșfânta Sa bunăvoință de a locui în noi. Este deosebit de cuviincios lucru a vesti voia Marelui nostru Dumnezeu la acest praznic de față, în care pomenim intrarea Domnului în cetatea Ierusalimului, în cetatea păcii, în cetatea adevăratei slujiri a lui Dumnezeu: **Ierusalimul închipuie sufletul evlavios.**

Cuvântul Duhului trebuie înțeles și tâlcuit duhovnicește, a zis Sfântul Apostol (I Corintenu 2, 14). Să chemăm de Sus harul dumnezeiesc și să cercetăm în Domnul chemarea Domnului către noi: „**Ridicați, căpetenii, porțile voastre, și vă ridicați, porți veșnice, și va intra împăratul slavei.**” Cine sunt „boierii” cărora le vorbește aici cuvântul lui Dumnezeu? Sufletul și trupul omului, toate puterile lui, viața lui sunt stăpânite și rânduite de către minte. **Mintea** este stăpânul, împăratul, preotul, căpetenia în această mică lume care e **omul**. Domnul nostru Iisus Hristos este **Adevărul dumnezeiesc**. Dat fiind că **Adevărul este primit numai prin minte**, cuvântul lui Dumnezeu, chemându-i

pe oameni să Îl primească pe Mântuitorul, vorbește temeiului, duhului, minții lor, zicând: „Ridicați, căpetenii, porțile voastre”. În îndreptarea minții spre Adevăr, în petrecerea minții în Sfântul Adevăr – Hristos, se cuprinde miezul mântuirii noastre. Ce **porți** spune porunca să fie ridicate pentru a face cu putință intrarea Împăratului Slavei în cetatea de Dumnezeu zidită, în om? Aceste porți sunt **păcatul**: „păcatele voastre”, spune Prorocul, fac „**despărțire între voi și Dumnezeu, și pentru păcatele voastre a întors Domnul fața de către voi**” (Is. 59, 2). Porțile sunt numite „veșnice”: păcatul, de care ne-am molipsit din rădăcina noastră, în protopărinți, este nesfârșit. Mântuitorul i-a pus capăt: dar și acum păcatul e nesfârșit și veșnic în cei ce nu Îl recunosc pe Mântuitorul sau, recunoscându-L cu gura, se leapădă de El cu viața.

Sfântul Ignatie Briancianinov

El bate ca un sărac la ușa noastră

Împărăția lui Hristos **nu este din această lume** și slava Lui trebuia să fie de alt fel – mai presus de lume, dumnezeiască. Și El a dobândit această slavă prin smerita Sa intrare în Ierusalim. Ședea pe asin ținându-și capul nu ridicat cu semeție, ci adânc plecat, și înrourând sfinții Săi obraji cu râuri de lacrimi. El S-a descoperit poporului israelit ca Mesia smerit și pătimitor, liniștit și blând, Care trestia frântă nu o va zdrobi și feștila ce fumează nu o va stinge (Is. 42, 3).

Pentru ce plângea? Aflăm din propriile Lui cuvinte: „**Ierusalime, Ierusalime! Dacă ai fi cunoscut și tu în ziua aceasta cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum ascunse sunt de ochii tăi**” (Luca 19, 41-42). **O, dacă ai fi priceput că Eu sunt Mesia, Care a venit să te mântuiască, că Eu sunt împăratul tău – nu pământesc, ci ceresc!** Domnul știa ce va trebui să îndure poporul, care avea să se lepede de El. Știa că vor veni oștile romane și vor împresura Ierusalimul, că îl vor supune grozăviilor de nedescris ale asediului, că cetatea va fi nimicită, încât nu va mai rămâne din el piatră peste piatră, și că templul va suferi aceeași soartă. O, dacă Ierusalimul ar fi știut că slujește mântuirii lui! Se întâmplă ca omul să meargă pe o cale greșită, iar milostivirea lui Dumnezeu să îl oprească printr-un cutremur adus de nenorocire sau boală, prin care îi spune: **Dacă ai fi cunoscut și tu în ziua aceasta cele ce sunt spre pacea ta!** Cu fiecare dintre noi se întâmplă că Domnul stă la ușa inimii noastre și bate încetișor,

așteptând să I se deschidă și să I se dea drumul înăuntru, bate ca un sărac la ușa noastră.

Sfântul Luca al Crimeei

Pe venirea simțămintelor nu poți pune temei

Când ne apropiem de Sfânta Împărtășanie, câtă frică și evlavie, iar după împărtășire – câtă bucurie și veselie! Însă puterea nu stă în simțire, ci în tăria voinței. **Iudeii, care L-au întâmpinat pe Domnul cu atâta simțire, oare erau nesinceri, oare nu aveau cu adevărat simțămintele pe care le arătau? Și totuși, L-au răstignit pe Domnul. Oare nu se întâmplă și la noi ca atunci când Îl primim pe Domnul prin Sfintele Taine să facem dovadă de multe simțăminte, iar când se răcesc simțămintele să slăbim și să nu facem față nici măcar celor dintâi ispite?**

Pe venirea simțămintelor nu poți pune temei: trebuie să formăm și să păstrăm **tăria hotărârii**. Ce-i drept, viața creștinească, plăcută lui Dumnezeu, este cu precădere o viață a inimii. Și Domnul cere ca inima să ia parte în toate. Te rogi? Roagă-te cu inima. Dai milostenie? Dă cu durere în inimă. Postești? Postește cu dorința să te jertfești Domnului. Scăpărările simțămintelor nu sunt însă totuna cu simțământul statornic și neschimbat față de Domnul și cu inima dăruită Lui pe de-a-ntregul. Tocmai asta cere Domnul atunci când spune: **Fiule, dă-Mi inima ta!** Și I-o dăm, și, strigând acum: **Osana, bine este cuvântat Cel ce vine!**, să ne punem în inimă o asemenea rânduială, încât din ea să iasă mărturie Celui Preaînalt: **„vrem să împărățescă asupra noastră, și vom rămâne pururea credincioși acestei Împărății”**.

Sfântul Teofan Zăvorâtul

Lipsa seriozității ne ține la suprafața evenimentelor

Firea omenească este foarte inconsecventă. Ea balansează între entuziasme contrare, trecând ușor de la o extremă la alta. Apoi, de obicei, mulțimea este formată din inși ușuratici, superficiali. Nu vei vedea oameni cu personalitate, de o condiție socială mai profundă, adăugându-se unei mulțimi spontane, curioase. De aceea, **mulțimea poate fi ușor entuziasmată într-o direcție**, iar peste o clipă, la fel de ușor, poate fi întors același entuziasm în

direcție contrară. Instabilitatea, nestatornicia sunt caracteristici ale firii umane căzute și, din păcate, a celor mulți! La fel și neputința omului de a cuprinde înțelesurile adânci ale lucrurilor.

Cu acest prilej se întâmplă ungera Mântuitorului Hristos de către Maria, sora lui Lazăr, în Betania, eveniment descris de Mântuitorul Hristos ca semn al ungerii prevestitoare morții și interpretat de exegeți și ca semn al ungerii împărătești. Istoria merge înainte. Un lucru este istoria și altul înțelegerea istoriei. Înțelegerea ei și participarea la ea au fost și rămân în continuare subiecte controversate. Unii se entuziasmează ușuratic și frivol, alții înțeleg că se întâmplă ceva foarte adânc, discret și foarte măreț, care le scapă. Primii se entuziasmează ușor și prea la suprafață de o imagine lumească, pe care o confundau cu un mers obișnuit al lucrurilor. Un **personaj** foarte important, care făcuse fapte minunate, iată vine în Ierusalim și, foarte probabil că venind în Ierusalim, va pune mâna pe putere, va deveni regele lor și va restaura libertatea, suveranitatea poporului iudeu aflat, la vremea aceea, sub Imperiul Roman.

Mântuitorul Hristos, atât prin gesturile Sale, prin discreția Sa, prin umilința de a intra ca împărat pe un asin, prin ungera de către Maria, anticipa Patimile și moartea Sa, evenimente de o adâncime care scapă oamenilor. Același lucru se întâmplă cu noi. Astăzi Îl întâmpinăm pe Hristos având înțelesul adânc al lucrurilor, înțelesul pe care ni-l dă experiența evenimentelor care vor sfârși cu Învierea și așezarea de-a dreapta Tatălui a lui Hristos cel Înviat. Acum ne este cunoscută dezlegarea enigmelor care în vremea aceea pluteau în jurul persoanei Mântuitorului Hristos și a parcursului Său istoric. În ciuda acestui fapt, nu sunt sigur că majoritatea dintre noi suntem pătrunși de profunzimea lucrurilor. Mă tem că inerția, ușurătatea firii noastre, lipsa seriozității ne țin tot la suprafața evenimentelor.

Preot Constantin Coman

Săptămâna Patimilor – pridvorul Sfintelor Paști.

Sfânta și Marea Luni

În Sfânta și Marea Luni din Săptămâna Patimilor se face pomenirea fericitului Iosif cel preafrumos și se amintește de smochinul neroditor care s-a uscat prin blestemul Domnului.

Iosif, fiul Patriarhului Iacob din Vechiul Testament, este laudat în cântările Deniei ca fiind o preînchipuire sau o prefigurare profetică a Domnului nostru Iisus Hristos.

„Hristos Domnul a făcut această minune asupra smochinului ca să ne cheme la umilință și pocăință, la părăsirea păcatelor, simbolizate de frunzele frumoase, dar neroditoare, și la cultivarea virtuților, întrucât fiecare suflet lipsit de roadă duhovnicească este un smochin neroditor”.

Sfânta și Marea Marți

Textele biblice rostite la slujbele din Sfânta și Marea Marți se referă la întunericul care este în cei ce nu-l au pe Dumnezeu în suflet. Pericopa evanghelică centrală a zilei este Pilda celor zece fecioare.

Pilda celor zece fecioare este un îndemn la priveghere, la trezvie. Patriarhul Daniel subliniază semnificația candelii și a uleiului din această parabolă:

„Există o mulțime de oameni foarte evlavioși, dar foarte zgârciți, adică nemilostivi. Aceștia sunt candelile fără ulei, fără untdelemn. Candelila fără ulei poate simboliza multa știință teoretică, dar puține fapte bune”.

„Candelila fără ulei poate fi realizarea de sine, individualistă, narcisistă și egoistă, în totală nesupunere față de nevoile celor din comunitate. Candelila fără ulei mai poate însemna și doctrina clară, dar fără iubire frățească”.

Sfânta și Marea Miercuri

În Sfânta și Marea Miercuri din Săptămâna Patimilor dumnezeieștii Părinți au hotărât să se facă pomenire de femeia cea păcătoasă, care a uns cu mir pe Domnul, pentru că lucrul acesta s-a întâmplat puțin înainte de mântuitoarea patimă.

Cântările liturgice ale acestei zile pun în contrast dărnicia și smerenia femeii păcătoase cu lăcomia și viclenia lui Iuda, vânzătorul lui Iisus.

Sfânta și Marea Joi

În Sfânta și Marea Joi din Săptămâna Patimilor sunt prăznuite patru lucruri: sfânta spălare a picioarelor, Cina cea de Taină, adică predarea înfricoșătoarelor Taine, rugăciunea cea mai presus de fire și vânzarea (trădarea) Domnului.

La Denia din Joia Mare accentul cade pe cea mai mare virtute pe care o vedem în viața Mântuitorului: dragostea Sa îndelung răbdătoare.

„Sfinții Părinți ai Bisericii și, mai ales, Sfântul Maxim Mărturisitorul ne arată că Mântuitorul a biruit două feluri de ispite: ispitele plăcerii și cele ale durerii, și ne cheamă și pe noi, pe creștini, care-i purtăm numele, să biruim și noi aceste ispite”, spune Patriarhul Daniel.

Sfânta și Marea Vineri

Sinaxarul zilei precizează că se face pomenirea Sfintelor, mântuitoarelor și înfricoșătoarelor Patimi ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos: scuișările, lovirile peste față, palmele, insultele, batjocurile, haina de porfiră, trestia, buretele, oțetul, piroanele, sulita și, înainte de toate, crucea și moartea, pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi.

Se mai face pomenire de mărturisirea mântuitoare făcută pe cruce de tâlharul recunoscător, care a fost răstignit împreună cu El.

„Din slujbele din Sfânta și Marea Vineri învățăm să ne deschidem sufletul pentru ca Hristos-Domnul Cel Răstignit, cu prezența Sa nevăzută, dar reală, să ne dăruiască și nouă putere duhovnicească de a birui răutatea cu bunătatea și păcatul cu sfințenia” – Patriarhul Daniel.

Sfânta și Marea Sâmbătă

În Sfânta și Marea Sâmbătă din Săptămâna Patimilor prăznuim îngroparea Domnului și pogorârea la iad.

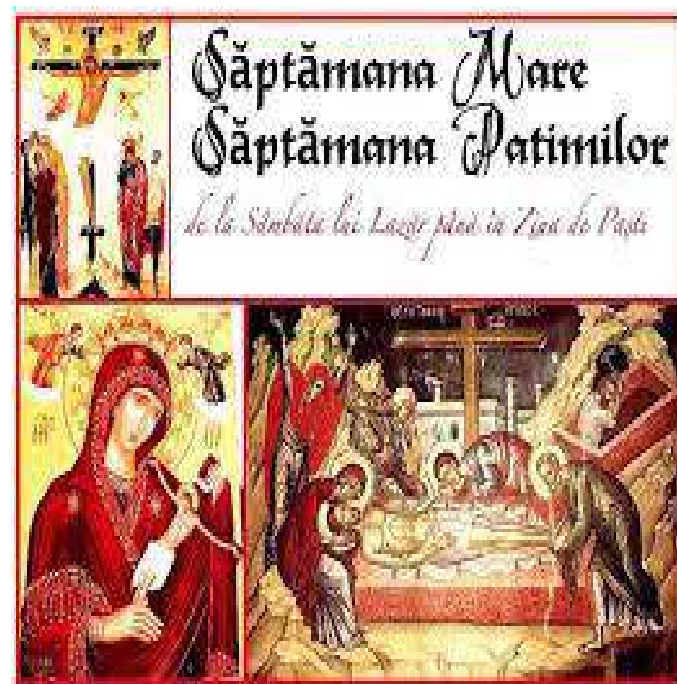
Cuvântul lui Dumnezeu a stat cu trupul în mormânt, iar cu sufletul Lui curat și dumnezeiesc Se pogoară și în iad.

Sufletul a fost despărțit prin moarte de trup și l-a dat în mâinile Tatălui. Tot Tatălui i-a dat și propriul Său sânge,

fără să-I fie cerut; iar sângele Lui a fost preț de răscumpărare pentru noi.

„Sfânta și Marea Sâmbătă este ziua care leagă Sfânta și Marea Vineri, Paște al Crucii, de Ziua Învierii, sau Paștele Domnului. Sfânta și Marea Sâmbătă transformă tristețea în bucurie”, subliniază Patriarhul Daniel.

Legătura dintre Crucea, Mormântul și Învieria lui Hristos se vede și în icoana Coborârii la Iad a Mântuitorului, care, în Ortodoxie, este și icoana Învierii Domnului, pentru că Învieria din mormânt a lui Hristos Cel Răstignit începe cu biruința Lui asupra iadului.

Înviat-a Hristos si viata stapaneste

**SFÂNTUL IERARH IOAN GURĂ DE AUR,
ARHIEPISCOPUL CONSTANTINOPOLULUI**

De este cineva creștin bun și iubitor de Dumnezeu, să se bucure de acest Praznic frumos și luminat. De este cineva slugă înțeleaptă, să intre, bucurându-se, întru bucuria Domnului său.

De s-a ostenit cineva postind, să-și ia acum răsplata. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-și primească astăzi răsplata cea dreaptă. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulțumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al șaselea, să nu se îndoiască, nicidecum, că de nimic nu va fi păgubit. De a întârziat cineva până la ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se.

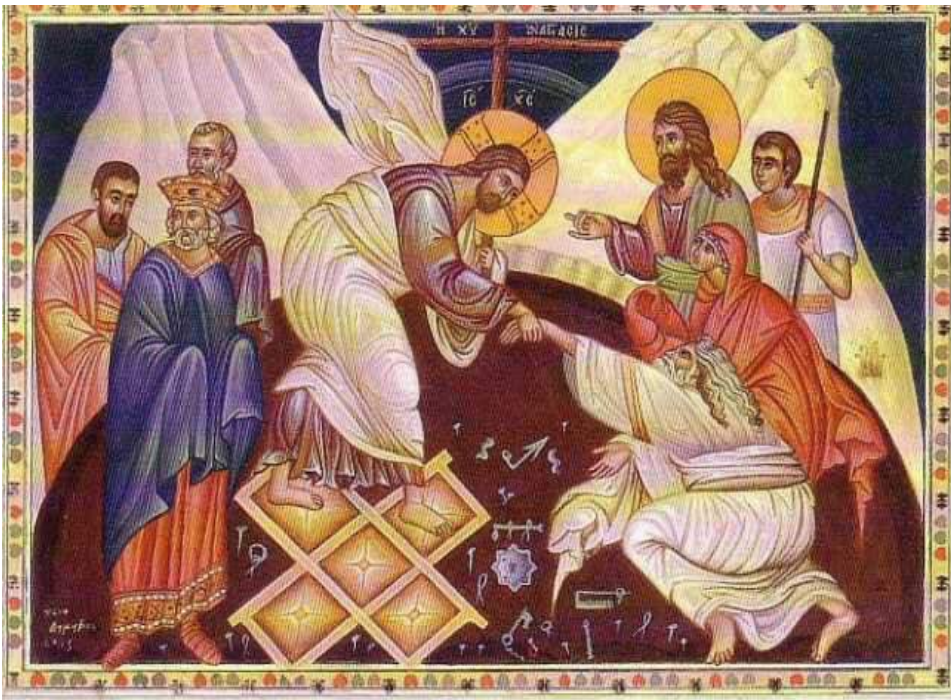
De a ajuns cineva abia în ceasul ai unsprezecelea, să nu se teamă din pricina întârzierii, că darnic fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă ca și pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi; și pe cel de pe urmă, miluiește, și pe cel dintâi

mângâie; și aceluia plătește, și acestuia dăruiește; și faptele le primește; și gândul îl ține în seamă, și lucrul îl prețuiește, și voința o laudă.

Pentru aceasta, intrați toți întru bucuria Domnului nostru: și cei dintâi, și cei de al doilea, luați plata. Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină, ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței; împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății. Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat împărăția cea de obște. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt iertare a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului; a stins-o pe ea cel ce a fost ținut de ea. Prădat-a iadul cel ce s-a coborât în iad; umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul lui. Și aceasta mai înainte înțelegând-o Isaia a grăit: iadul, zice, s-a amărât, întâmpinându-te pe tine jos; amărātu-s-a, că s-a stricat. S-a amărât, că a fost batjocorit; s-a amărât, că a fost omorât; s-a amărât, că s-a surpat; s-a amărât că a fost legat. A primit un trup și de Dumnezeu a fost lovit. A primit pământ și s-a întâlnit cu cerul. A primit ceea ce vedea și a căzut prin ceea ce nu vedea.

Unde-ți este, moarte, acul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-s-a Hristos și au căzut diavolii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu aste în groapă; căci Hristos, sculându-se din morți, începătorul celor adormiți s-a făcut.

Lui i se cuvine mărirea și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

„Laudand Pastile cele vesnice...”

AVVA EFREM FILOTHEITUL

“Binecuvantatii mei fii,

Aici, jos, pe pamant, la aceasta mare sarbatoare a Sfintelor Pasti, fiecare crestin simte in sufletul sau o bucurie deosebita, care, desigur, in comparatie cu acea bucurie a lumii celeilalte, este neinsemnata. Cu toate acestea insa, este ceva care ne mangaie sufletul, il face sa se simta bucurios, plin de har, caci la acest praznic se apropie, intr-un fel, mai mult de Hristos.

Sa ajungem acum la pericopa evanghelică ce se citește în Sămbăta Mare și la Înviere. Evanghelistul spune că **Maica Domnului și Maria Magdalena au venit foarte de dimineața la mormantul Domnului pentru a vedea Precuratul Trup al lui Hristos și a face toate câte le**

porunca iubirea lor cea mare. Atunci s-a făcut un cutremur mare și un inger a coborât din cer, a dat la o parte piatra de la intrarea mormantului și a sezut pe ea. Ingerul s-a întors către cele două femei și a zis:

Știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați. Nu este aici, căci S-a sculat precum a zis; veniți de vedeti locul unde a zăcut. Și degrabă mergând, spuneți ucenicilor Lui că S-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea (Matei 28, 5-7).

Cuprinse de frică și de bucurie mare, ele au pornit îndată în grabă să ducă această veste de mare bucurie Apostolilor, pentru a se bucura și ei, căci, de frică iudeilor, aceștia stăteau încuiați în casa în care locuiau.

In clipa in care au pornit, le-a intampinat Hristos si le-a spus:

Bucurati-va! Nu va temeti! Duceti-va si vestiti fratilor Mei sa mearga in Galileea, si acolo Ma vor vedea.

Îndată ce L-au văzut înaintea lor pe Hristos, iubirea lor, dragostea lor duhovnicească, au căzut la pământ, s-au închinat Lui și I-au cuprins picioarele, strângându-le în brațele lor și neputând să graiască nimic, căci erau ca

trasnite! Cine poate talcui simtamintele care au fost in acea clipa in sufletele acestor doua sfinte femei! N-au fost deloc necredincioase, asa precum au fost Apostolii cand L-au vazut pentru intaia data: li S-a descoperit, L-au vazut, s-au bucurat, dar aveau inlauntrul lor neincredere. Dimpotriva, femeile n-au ezitat deloc, ci indata si-au manifestat iubirea lor catre Hristos.

O astfel de iubire si bucurie da Hristos in aceste zile ale Invierii si acelor suflete care, intr-un anumit fel, si-au curatit simtirile sufletesti de pacat:

„Sa ne curatim simtirile si sa vedem pe Hristos”
(Canonul Invierii).

Aici pe pamant praznuim Sfintele Pasti putina vreme. Se sfarseste aceasta bucurie si este urmata iarasi de necazuri, stramtorari, ispite si atatea altele. Sus insa, in cealalta lume, Pastele va fi vesnic, fara sfarsit, fara apus, in vecii vecilor.

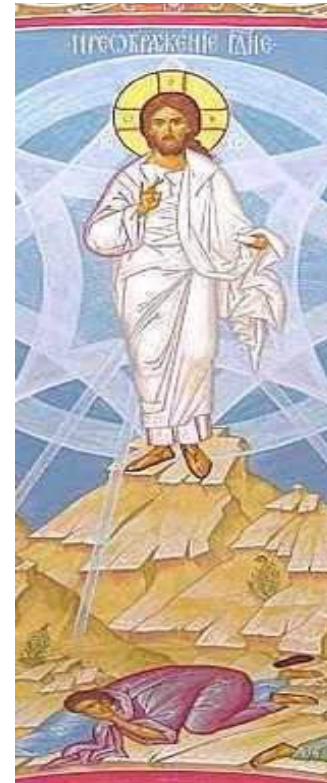
Cand Hristos va veni sa judece lumea, sa sada pe tronul slavei si sa-i desparta pe cei drepti de cei pacatosi, dand hotararea cea mai de pe urma, unii vor urca la cer, iar ceilalti vor cobori definitiv in Iad, dupa care va urma intoarcerea lui Hristos, a Sfintilor ingeri si a tuturor Sfintilor catre cele de sus. Va merge inainte Hristos si vor urma toti ingerii, Sfintii, toate sufletele, si toti impreuna vor praznui Pastele cel vesnic; urcand spre cele de sus, vor canta imnele de biruinta ale Invierii: „Laudand Pastile cele vesnice...”

Chipurile tuturor sufletelor si intreaga lor fiinta vor fi tot atat de luminoase precum Hristos. In aceasta lumina dumnezeiasca de Inviere vor urca spre ocuparea Raiului, a Imparatiei Cerurilor, a Ierusalimului celui de sus.

„Ziua Invierii, sa ne luminam popoare, Pastile Domnului, Pastile...” Vor canta, vor juca, vor praznui cele de biruinta, asa dupa cum a randuit Dumnezeu sa fie aceasta insotire de praznuire cu neputinta de inchipuit. **Sufletele vor vedea pentru intaia data ce a pregatit Dumnezeu pentru cei care au biruit lumea.**

Dupa cum ne-au invatat si ne-au instiintat marii parinti, vorbind despre aceasta stare, Hristos va sedea pe tronul slavei si fiecare ceata a Sfintilor va veni sa-si ia cununa cuvenita si locul din Rai.

Si, cand sufletele sfinte vor vedea acea frumusete, acea bogatie a intelepciunii lui Dumnezeu descoperindu-li-se, cuprinzand-o, castigand-o ca pe ceva al lor, si ca vor trai vesnic, fara de sfarsit, vor ramane atat de uimiti, incat nu vor putea talcui in cuvinte si in ganduri ceea ce Dumnezeu le-a pregatit. Se vor gandi:

„Ce am oferit noi lui Dumnezeu? In lume am pacatuit atat de mult, atata L-am intristat pe Dumnezeu, atata L-am amarat, iar El, in loc de pedeapsa, ne da acest Rai!”.

Pentru aceste suflete, Sfintele Pasti ale dumnezeiestii Invieri nu se vor sfarsi niciodata. Bucurie de netalcuit, bucurie de nespus. Nici necaz, nici stramtorare, nici lacrimi, nici durere, nici lupta, absolut nimic intristator nu va exista in acea fericita viata. Mantuirea este asigurata o data pentru totdeauna. Acolo, sus, se va praznui in

bucuria Cerului. Hristos va fi Lumina. Fata Sa va fi acea lumina care va lumina intreaga lume duhovniceasca.

Ne spun Parintii ca fie si numai vederea dumnezeiestii Fete nu se poate compara cu mii de raiuri, caci aceasta vedere este Imparatia lui Dumnezeu. De aceea, orice suflet care aici, pe pamant, simte iubirea lui Dumnezeu nu cere nimic altceva decat sa se invredniceasca a vedea fata lui Hristos.

Asa era un suflet oarecare ce Il iubea neinchipuit de mult pe Hristos; impinsa de aceasta iubire, a voit sa viziteze Sfintele Locuri si sa se inchine la Mormantul dumnezeiestii Sale Iubiri. Si, cand a ajuns acolo si a vazut mormantul lui Hristos, al Celui pe care mult Il iubea, a cazut deasupra Mormantului lui Hristos si acolo si-a dat sufletul in mainile si in iubirea Lui.

Sa ne straduim sa ne curatim simtirile cele sufletesti; sa ne straduim, prin trezvie, sa nu le intinam, pentru a putea vedea – prin harul lui Dumnezeu – in inima noastra aceasta Lumina a dumnezeiestii Invieri.

Plecam din aceasta lume de aici si mergem in cealalta. **Necazurile acestei lumi sunt neinsemnate in comparatie cu rasplata pentru dureri ce se va da in cealalta lume, deoarece durerile sunt trecatoare, de mica durata. De multe ori insa ele ni se par grele, de nepurtat si fara de sfarsit. Aceasta vadeste omeneasca neputinta, dar si lucrarea diavolului, care ne prezinta lucrurile foarte diferit, pentru a ne conduce sigur la deznadejde si disperare, la gandul ca chinurile nu se vor sfarsi niciodata.** Cu toate acestea, ele se sfarsesc, chiar in foarte scurt timp uneori. Si, indata ce am inchis ochii, se deschide inaintea noastra contemplarea lumii duhovnicesti. **Acolo unde vedeam oameni, indata – intr-o clipa – vedem duhuri fie luminate, fie intunecate, fie ingeri, fie demoni.**

Indata ce se inchid ochii trupului, se deschid ochii sufletului si omul le vede pe cele pe care mai inainte nu le vedea cu ochii trupului. **Moartea este puntea care ne trece din aceasta lume in cealalta.**

Trebuie sa ne luam asupra-ne lupta cea buna, corecta raportare la aceasta realitate, ca adica **suntem aici numai pentru o vreme si vom pleca pentru totdeauna in cealalta lume.** Aici Il simtim pe Hristos prin simtirea sufletului nostru, acolo, daca ne va mantui mila lui Dumnezeu, *Il vom vedea fata catre fata.*

Sufletul care se lupta, care rabda, care crede neclintit in existenta lui Dumnezeu, in cealalta viata, in zilele Harului se simte intrarmat cu armele luminii, ale harului, ale dragostei dumnezeiesti. Se simte ca si cand ar sta inaintea tronului lui Dumnezeu, gata sa se lupte cu cei ce se ostesc impotriva Celui caruia ii este credincios. Simte, de asemenea, ca este imbracat ca o mireasa a ceresului Mire, impodobit cu frumusetea Cerului, stapanit de iubire si de dorul de a se uni vesnic cu Mirele ceresc.

Cat de frumos este sa simta crestinelul ca este copilul lui Dumnezeu, sa-L simta pe Dumnezeu ca adevaratul sau tata! Exact atunci il paraseste frica de moarte. In locul acesteia simte o uriasa incredere, ca Tatal sau este Judecatorul, ca Tatal sau este Cel care ii va da Imparatia. Spunea Avva Pamvo: *„Chiar daca se va lipi cerul de pamant,*

frica nu va intra in sufletul meu". Și aceasta deoarece simtea iubirea lui Dumnezeu.

Pentru a ajunge cineva la aceste masuri, trebuie ca mai intai aici, in lume, in aceasta lupta sa depuna ostenele cele dupa Dumnezeu, sa se smereasca neincetat, sa rabde ispitele, necazurile, durerile si sa alunge gandurile rele de indata ce acestea se ivesc. **Omul care cedeaza gandurilor rele nu este cu putinta sa se simta bine inlauntrul sau si sa poata vedea lumina Sfintei Invieri in sufletul sau. In timp ce, atunci cand este in general atent cu viata sa, la vremea in care nu se asteapta va simti cercetarea Harului lui Dumnezeu.**

Aceasta este si lucrarea monahismului: ia un om din lume, plin de impatimire, de neputinte, incarcat de pacate mari si mici si, cu timpul, il prelucreaza in chip minunat si intr-o buna zi il infatiseaza om duhovnicesc, legat de Cer, de iubirea lui Dumnezeu, de viata viitoare.

Un astfel de om a fost si **fericitul meu Staret**. Fericit intru toate!

Pe cand se afla inca in lume, inainte de a se face monah, nu-L cunostea pe Dumnezeu. Cu toate acestea, **atunci cand Harul lui Dumnezeu l-a**

umbrat si l-a adus aici, in Sfantul Munte, in acest spital fara plata, a fost transformat intr-un om ceresc de catre viata monahala, cu stiinta si mestesugul ei. Noi suntem semintele duhovnicesci ale acestui om.

Pentru a izbuti insa si noi ceea ce a izbutit el, trebuie sa-i urmam pasii.

Sa ne luptam, asadar, cu toata puterea sufletului nostru, ca sa putem cunoaste prin simtirea sufletului, inca din aceasta lume, lumea cealalta. Izbanda noastra in monahism este aceasta: sa cunoastem, sa gustam cele ale celeilalte lumi, si sa ajungem sa-L iubim pe Hristos intr-atat, incat sa dorim a-I vedea dumnezeiasca Fata.

Spun Parintii ca in lumea cealalta iubirea lui Hristos si iubirea pe care o vor simti sufletele, a unora catre ceilalti, va fi hrana lor. Un suflet il va vedea pe celalalt si va simti inlauntrul sau un adevarat rai.

Aceasta o simtim si aici, intr-o masura foarte mica, desigur. Cand Harul lui Dumnezeu inflacareaza inima, omul duhovnicesc simte o nemarginita iubire fata de frati, simte inlauntrul sau ca ar vrea sa-i imbratiseze pe toti: si frati, si prieteni, si vrajmasi, si intreaga zidire neinsufletita. Oricate i s-ar face, nu se sminteste, ci se va manifesta numai in chip iubitor. Și atunci i se face inteles de ce nemarginitul Dumnezeu ii rabda pe oameni, ii rabda pe pacatosi cu toate rautatile lor, din nemarginita Sa iubire!

Sa ne luptam, parintii mei, sa ne luptam acum, cat suntem aici, sa ne cladim temelii pentru Cer. Cainta nu ne va mai folosi deloc dupa moarte. Sa punem inceput. Tot ceea ce ne spune constiinta, acest povatuitor launtric, sa facem. Sa nu o dispretuim, caci ea ne invata foarte corect.

Avand constiinta drept calauza launtrica, iar calauza exterioara, cuvantul scris al lui Dumnezeu, sa inaintam catre ascultare, sa urmam cele doua calauze si in mod sigur vom fi condusi la Hristos si vom dobandi Sfintele Pasti in Cer, *Pastile cele vesnice si neinserate.*

Acolo sus va fi praznicul cel vesnic, acolo unde ingerii – imbogatiti cu toate cate Dumnezeu le-a daruit – vor canta imne ceresti, de inviere, spre fericirea acelor suflete care au biruit, care au castigat „lozul” Cerului.

Fericita si de trei ori fericita va fi cea de-a zecea ceata ingereasca ce va fi alcatuita din monahii care vor dobandi acest loc in Cer. Acesti fericiti monahi vor vedea Fata lui Hristos in vecii vecilor, vor canta impreuna cu ingerii, vor praznui, se vor bucura si Il vor binecuvanta pe Hristos, Cel care a facut aceasta mare jertfa, S-a rastignit, a inviat si a mantuit neamul omenesc.

Sa ne rugam sa fim si noi, smeritii si cei mai de pe urma – dintre care cel dintai sunt eu -, in aceasta ceata ingereasca, in locul lui Lucifer, spre slava lui Dumnezeu, spre slava Celui ce S-a jertfit, spre slava Mielului neprihanit.

Sa ne rugam ca sfarsitul nostru din aceasta lume sa fie crestinesc, fara durere, fara de rusinare, cu raspuns bun si cu izbanda in acea fericita lume. Amin.

IN CE FEL POATE DOBANDI CRESTINUL VIRTUTILE?

Rezumând învățătura patristică despre virtute, L. Sokolov scrie că pentru a atinge scopul desăvârșirii creștine este important să sesizăm și să dobândim fundamentul general al tuturor virtuților creștine. După cum se știe, spune el, „Părinții asceți considerau că punctul de plecare al păcatului este egoismul, ridicarea iubitoare de sine a propriului «eu» la rangul de scop al activității omului”, în urma căreia are loc ruperea unirii cu Dumnezeu și cu oamenii și continua luptă pentru existență. Dacă începutul tuturor patimilor este iubirea de sine, prima treaptă în lepădarea de propriu „eu” este, după cum scrie L. Sokolov, „răstignirea de sine” față de lume, adică a supune personalității tale lumea prin nepăsare față de ea și prin muștrare de sine.

Dacă omul se va considera numai pe sine vinovat pentru tot ce i se întâmplă, va primi bine și pace sufletească. Sfinții asceți, care au dobândit suprema virtute a smeritei cugetări, se considerau păcătoși chiar fără să fie vinovați și chiar dacă acuzațiile ce li se aduceau erau nedrepte. Smerita cugetare e și uitare de propriile fapte bune, și recunoaștere că ești cel mai de pe urmă și cel mai păcătos dintre toți oamenii, și recunoaștere a propriei neajutorări și lipse de putere, frângere a inimii și lepădare de propria voie (ibidem).

Lepădându-se de voia sa și de „eul” său păcătos, omul - consideră L. Sokolov - nu-și pierde personalitatea. Dimptrivă, prin actul lepădării de sine personalitatea se arată în adevărata sa lumină, curățită de amestecurile ce-i sunt străine și eliberată de sub stăpânirea lumii. Cu experiența lor duhovnicească, Sfinții Părinți au cunoscut în mod practic lepădarea de sine, și spuneau că nimic nu aduce atât folos ca tăierea propriei voi, care duce, mai mult decât orice altă virtute, la sporirea omului (ibidem). Lepădarea de sine e însoțită de un puternic elan moral al duhului; „acoperământul” păcătos al sufletului e nimicit, și personalitatea apare în toată frumusețea sa morală. Lepădarea de sine - își dezvoltă în continuare ideea L. Sokolov - este semnul dragostei și esența ei.

Prin actul lepădării de sine, al abnegației, personalitatea umană intră în cea mai bună perioadă a existenței sale, capătă o direcție potrivită adevăratei sale meniri. La păcătos, principiul dragostei este înăbușit

de iubirea de sine. Esența dragostei constă în renunțarea la egoism de dragul altei ființe (ibidem). După cum am văzut deja, pentru fiecare patimă există o virtute contrară ei, și pentru a nimici patima trebuie să cultivăm virtutea corespunzătoare: împotriva lăcomiei pântecele - postirea, împotriva curviei - „întreaga înțelegere”, înfrânarea, împotriva „iubirii de argint” - milostenia, împotriva mâniei - blândețea, împotriva întristării și trândăvirii - bucuria în Domnul, împotriva slavei deșarte - vederea propriei păcătoșenii, împotriva trufiei - smerenia.

În învățătura patristică nu sunt descrise doar virtuțile opuse patimilor duhovnicești, care ajută la învingerea acestora, ci și - în mod destul de amănunțit - felul cum trebuie să facem asta. În limbaj contemporan, acest curs al învingerii patimii sau dobândirii virtuții ar putea fi numit „algoritm” - secvență de pași sau acțiuni de care este nevoie pentru atingerea scopului. Totul începe de la dobândirea dispoziției sufletești înclinată spre bine. Dorința de a face fapte bune e întărită de ura față de păcat. Nimeni, oricât ar dori, nu poate dobândi virtutea, scrie Ava Ioan Moshu, dacă nu va urî mai întâi păcatul potrivit ei. Dorești să primești darul lacrimilor? Să urâști mai întâi râsul cel nebunesc. Vrei să devii smerit? Să urâști înălțarea de sine.

Apostolul poruncește: Imbrăcați-vă, dar, ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu **smerenie**, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare (Col. 3, 12). Imbrăcați-vă înseamnă - ne lămurește Sfântul Teofan Zăvorâtul - „întipăriți în sufletul vostru aceste așezări, aceste dispoziții sufletești, adică educați dragostea de virtuți. La început, când omul primește doar jugul cel bun al lui Hristos și începe să aibă râvnă pentru viețuirea creștinească, în inimă n-are încă dispoziții bune care să fie în putere... Doar râvna aceea zămislită în inimă îl împinge pe om să le dorească, să le caute, să se încordeze de dragul lor”.

Râvna e doar sămânța bunelor „așezări” sufletești, embrionul lor. După cum sămânța crește și în timp începe să facă ramuri, și râvna crește, ajungând în cele din urmă virtute. A face să se sălășluiască în inimă aceste „așezări” bune, care nu se află încă în ea, scrie Sfântul Teofan, putem doar printr-o nemiloasă silire de sine. Binele la care s-a silit omul de la început cu rugăciune și fără cruțare de sine se sălășluiește tot mai mult în inimă și în duh și devine, parcă, ceva firesc. Sfântul Nicodim Aghioritul previne, descriind etapele luptei duhovnicești, că ostașul lui Hristos, care dorește să ajungă la deplinătatea desăvârșirii, nu trebuie să pună hotare năzuinței sale; totuși, trebuie neapărat ca el să-și modereze pornirile excesive de râvnă. La începători, pornirile acestea se aprind cu mare putere, după

care slăbesc și se sting de tot, lăsându-l pe ostaș neajutorat la jumătatea drumului. De aceea, virtuțile trebuie agonisite puțin câte puțin, suind ca pe niște trepte, fiindcă doar atunci puținul nostru devine grabnic mare și rămâne să petreacă în noi totdeauna. Sfântul Nicodim examinează „calea” dobândirii virtuții folosindu-se de exemplul răbdării. Astfel, spune el, nu e îngăduit să ne dorim năpaste, necazuri și alte feluri de neplăceri - aceasta este cea mai înaltă treaptă a răbdării, și până la ea trebuie să le străbatem pe cele mai joase: smerita defăimare de sine, care se socoate vrednică de toate jignirile, neprimirea vreunui gând de răzbunare. Nu trebuie să ne apucăm de agonisirea tuturor virtuților - sau de a câtorva - deodată, ci trebuie să ne alegem mai întâi una, pentru care să ne ostenim, pe urmă alta. Dacă vom proceda astfel, orice deprindere virtuoasă se va înrădăcina mai temeinic în suflet. Când exersezi mereu, cu precădere, o singură virtute, observă Sfântul Nicodim, memoria va fi ocupată aproape numai de ea și mintea, fiind ținută de ea cu gândul, va găsi mai grabnic prilejuri și mijloace să o săvârșească. Toate acestea ajută mult la dobândirea respectivei virtuți, și pot să nu se întâmple dacă te apuci de toate deodată. Sfântul Macarie spunea că toate virtuțile, ca verigile unui fel de lanț duhovnicesc, se țin una de alta și depind una de alta, una o atrage pe alta. Intrucât o virtute, odată dobândită, atrage după sine o alta asemănătoare ei și o ajută să se statornicească în **inimă** cu mai mică dificultate, și inima se pregătește în acest scop. Dobândirea deprinderii exersării într-o anumită virtute face să crească și întărește toate celelalte virtuți, fiindcă ele sunt toate raze ce vin din una și aceeași lumină dumnezeiască. Pentru agonisirea virtuților este nevoie de suflet viteaz și de voință deloc moale, ci hotărâtă și puternică, care să prevadă numeroasele piedici și greutăți pe care le va înfrunța și să fie gata să le îndure. În acest scop, cugetă Aghioritul, trebuie să iubim fiecare virtute și să avem râvnă înfocată pentru ea. Această râvnă este forța motrice, pe care trebuie neapărat să o „încălzim” ca să nu slăbească, fiindcă atunci mișcarea va înceta în mod inevitabil. „Nu te lenevi”, ne sfătuiește sfântul, „a-ți încălzi râvna pentru virtute: din toată inima cugetă cât de plăcută este lui Dumnezeu viața îmbunătățită, cât de minunată și de înaltă este virtutea în sine, cât de binefăcătoare e pentru noi (fiindcă în ea sunt începutul și sfârșitul desăvârșirii noastre); rostește în mintea ta acele cuvinte ale Sfintei Scripturi ce privesc virtutea pe care o cauți.”

Pe lângă aceste reflecții motivante, Sfântul Nicodim ne recomandă să examinăm și să prevedem cu atenție ce prilejuri de a săvârși o faptă bună sau alta pot apărea în cursul zilei și să nutrim dorința și

hotărârea de a face neapărat așa, iar seara să ne cercetăm pe noi înșine și să vedem dacă și cum am împlinit bunele intenții pe care le aveam de dimineață, după care să le reînnoim pe acestea în dimineața următoare. Să nu uităm să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ajutor, și să ne străduim să folosim pe cât se poate de toate prilejurile zilei, oricât ar fi de felurite, ca să prindă rădăcini deprinderea virtuții pentru care ne străduim. Deprinderea virtuții e dobândită dacă virtutea cu pricina se săvârșește cu ușurința cu care sunt împlinite de obicei trebuințele firești.

Nu trebuie să ne oprim în cale nici măcar pentru un răstimp scurt, fiindcă atunci pierdem îndată tot ce am dobândit, întrucât patimile înăbușite cu greu prin lucrarea cea bună prind viață îndată și ne strică mișcarea. Cu cât înaintăm mai mult pe calea vieții duhovnicești, cu atât dobândim mai multă putere pentru a merge mai departe, întrucât trupul slăbește luptându-se mereu cu duhul.

Cultivarea virtuții nu este lucru ușor, și Sfântul Teofan Zăvorâtul ne sfătuiește ca în clipele când râvna slăbește să o susținem în următorul mod:

1. să ne imaginăm ce va fi cu noi când vom dobândi virtutea căutată;
2. să „ardem” îndreptățirea păcatului;
3. să examinăm starea prezentă, să ne gândim ce va fi, care vor fi consecințele, dacă patima păcătoasă va rămâne, iar virtutea căutată nu va fi dobândită;
4. să ne gândim dacă avem hotărârea fermă de a ne lupta cu păcatul, de a merge pe calea dobândirii virtuții;
5. să ne hotărâm și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ajutor în dobândirea virtuții respective.

Virtuțile omului îl îndreaptă pe acesta spre împărăția cerurilor; pentru creștin, toate cele pământești sunt doar mijloace de a sluji pe cât îi stă în putere binelui, dacă sufletul lui năzuiește spre Dumnezeu. Sufletul conduce trupul și îl călăuzește spre scopul stabilit. De aceea, comportamentul omului, observă I. Guriev, dă mărturie destul de limpede

despre scopul spre care este orientat sufletul lui, despre motivațiile lui comportamentale.

LARISA ȘEHOVȚOVA, IURI ZENKO

Despre Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul

Bine că v-am găsit! — Astăzi, ne bucurăm de fiecare dată când mai găsim pe cineva. Mereu ne tot așteptăm să nu mai fim tot atâția și de aceea am zis „Bine că v-am găsit!”

Acum, odată cu începutul Postului toți simțim așa ca un val de schimbare în viața noastră, dar schimbarea nu e întotdeauna cel mai bun semn al creșterii noastre duhovnicești. Ne cuprinde deodată și bucurie și nădejde dar și tristețe, poate chiar și deznădejde pentru că nu este ușor Postul acesta. Lupta împotriva păcatelor, lupta împotriva patimilor, lupta împotriva diavolului devine din ce în ce mai grea, noi devenim din ce în ce mai străini de noi înșine și de cei de lângă noi și ne simțim din ce în ce mai străini de Dumnezeu; de aceea începutul Postului întotdeauna vine cu o schimbare. Spunea Mitropolitul Antonie de Souroj că motivul pentru care atât sfințenia în viața noastră este atât de lipsită de stabilitate, cât și amintirea Sfinților Părinți și a atleților duhovnicești, dar mai ales a nevoițelor lor din zorii creștinismului ne par atât de îndepărtate și chiar ni se arată într-un fel cam amenințătoare, este că am pierdut *simțul luptei*. Noi nu mai avem acea dârzenie a unui ostaș al lui Dumnezeu; noi nu mai vrem să luptăm, nu mai suntem eroi și nici nu mai vrem să fim eroi – ne mulțumim doar cu statutul de supraviețuitori. Dar noi nu suntem doar supraviețuitori ai acestei lumi, noi suntem locuitori ai cetății cerești și trebuie să ajungem așa cum ne-a dorit Dumnezeu: casnici ai Lui. Spunea un copil că preotul este soldatul lui Dumnezeu iar Sfântul este colegul de cameră a lui Dumnezeu. Noi trebuie să ajungem colegii de cameră a lui Dumnezeu, nu cei care stau pe la poartă uitându-se așa... dincolo de geam dacă este lumină. Vă aduceți aminte de fetița cu chibrituri... De aceea, mai întâi trebuie

să ne aducem aminte *pentru ce* luptăm: Pentru sfințenie luptăm, pentru a fi colegi de cameră ai lui Dumnezeu.

Este foarte interesant că dacă, de exemplu, cercetăm cu atenție cum este văzută sfințenia în Vechiul Testament, vom vedea că sfințenia este prezentată în cea mai mare parte ca fiind *Numele* lui Dumnezeu; nu ca fiind Dumnezeu, ci ca fiind *Numele* lui Dumnezeu și calitatea Lui cea mai importantă. Dacă vom cerceta mai departe, vom vedea că acest Nume al lui Dumnezeu este de fapt felul în care El (Dumnezeu adică) Se arată omului, ceea ce înseamnă de fapt că sfințenia este locul în care Dumnezeu îl întâlnește pe om. Sfințenia este preferința lui Dumnezeu, dar este și alegerea omului, ceea ce înseamnă că în ea (în sfințenie) recunoaștem felul în care Dumnezeu vine către oameni, către lume dar și modul în care lumea se întoarce către Dumnezeu. Dumnezeu este același, însă lumea este dezbinată, este împărțită pentru că în același timp este și creația lui Dumnezeu dar stă și sub puterea celui rău. Vedem că diavolul a pus stăpânire și pune din ce în ce mai mult stăpânire pe lumea aceasta, de aceea și noi suntem atât de dezbinați în interior. Însă în această dezbinare a lumii, în această fracturare a ei, este un trup care se așează la mijloc între Dumnezeu și lume și anume Biserica – trupul lui Hristos.

Dacă sfințenia în Vechiul Testament era cunoașterea lui Dumnezeu de către oameni, iată că în acum în timpul Noului Testament, sfințenia este întâlnirea reală a omului cu Dumnezeu, iar întâlnirea aceasta se face în Biserică. Spun Sfinții Părinți că Biserica este avangarda Împărăției Cerurilor, adică avanpostul, vârful de lance, partea cea mai apropiată de noi a Împărăției Cerurilor, cea care ajunge prima la noi. Asta este Biserica din perspectiva Sfinților Părinți. Să vă spun din perspectiva copiilor ce este Biserica. Spunea o fetiță că „Biserica este zâmbetul pământului!” Dumnezeu a creat lumea în zâmbetul feței Sale și iată că tot El a creat Biserica, prin care lumea îi răspunde tot cu un zâmbet lui Dumnezeu. În această Biserică Sfinții Părinți ne-au așezat aceste rugăciuni pentru a lupta împotriva acestei dezbinări, pentru a ne limpezi adâncimile.

Pocăința, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, înseamnă „întoarcerea în inima lui Dumnezeu”. “Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția Cerurilor” (Matei 4, 17), înseamnă că Dumnezeu după ce a fost odată refuzat de Adam în Rai, după ce atunci Adam ca un copil necopt la minte s-a mofturit și s-a întors cu spatele la El, iată că Dumnezeu vine acum și spune: *Întoarceți-vă iarăși cu fața către*

Mine! Eu îți zâmbesc, tu de ce stai trist? Această pocăință este nu numai foarte prezentă dar și foarte intensă în acest Post al Paștelui, iar de la început până la sfârșit adică de Duminica trecută și până de Duminica Floriilor, adică până la sfârșitul Postului Mare, rugăciunea Sfântului Efrem Sirul este cea care ne însoțește pas cu pas pentru a ne ajuta să ne limpezim inimile. Sfântul Efrem Sirul este unul dintre cei mai proeminenți, ca să spunem așa, cei mai vizibili propovăduitori ai smereniei, cea pe care Sfântul Isaac Sirul – celălalt mare Sir – a anumit-o „veșmântul dumnezeirii”.

De ce spune Hristos că trebuie să postim? Pentru că Mirele nu este împreună cu noi (Matei 9, 15; Marcu 2, 20; Luca 5, 35); suntem triști pentru că nu ne putem bucura cu adevărat decât alături de Persoana iubită, iar pentru că Persoana pe care o iubim cel mai mult nu este cu noi, ne întristăm și postim. De ce spune un copil că postim? El spune că noi „postim pentru ca să uităm gustul de mâncare și să ne aducem aminte de gustul de Dumnezeu”. Vedeți câtă înțelepciune în inima unui copil? Pentru aceasta postim: să ne apropiem de Dumnezeu, să lăsăm ca această rugăciune a noastră să facă să crească în noi pomenirea lui Dumnezeu. Să ne amintim atât de des de Dumnezeu și atât de intensă să fie pomenirea Lui în inima noastră, încât să nu mai vrem să ne despărțim de El, să uităm să mâncăm, să uităm să bem, să uităm să facem orice și să vrem să stăm numai lângă El. Smerenia este – și asta să țineți minte pentru că este de mare ajutor în lupta duhovnicească –, „echilibrul dintre pocăință și nădejde”. Și ați văzut: doar ce am isprăvit Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul, în care ne defăimăm până la iad. Este greu să îți vezi păcatele, să recunoști că păcatele tale le întrec pe ale tuturor și cu toate acestea să ai și nădejde.

Noi spunem de fiecare dată *Miluiște-mă Dumnezeule, miluiște-mă!* Însă acest *Miluiște-mă* nu are zăcănirea aceea de nădejde de care avem cu adevărat nevoie. La sfârșitul Postului Mare noi ar trebui să împlinim cuvântul din Psalmi care zice “Fericit poporul care cunoaște strigăt de bucurie” (Psalm 88, 15). Bucuria trebuie să țâșnească din inima noastră și tot astfel trebuie înțeleasă și rugăciunea Sfântului Efrem Sirul. De aceea am făcut această introducere puțin mai amplă, pentru ca dumneavoastră înșivă să descoperiți tainele aceste rugăciuni uitându-vă la Dumnezeu și la relația pe care o aveți cu El. Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul trebuie văzută în această dinamică a apropierii noastre de Dumnezeu, a apropierii de camera Mirelui. În Săptămâna Patimilor, săptămână care este privită separat de Postul Mare,

rugăciunea Sfântului Efrem Sirul nu se va mai spune, pentru că atunci nu mai este vorba de pocăința noastră, deoarece atunci Hristos Însuși Se pocăiește pentru noi. Și noi vom cânta atunci: „Cămara ta Mântuitorule, o văd împodobită și îmbrăcăminte de nuntă nu am...” Ei bine, rugăciunea Sfântului Efrem Sirul ne ajută să dobândim această *îmbrăcăminte*, despre care am spus că este veșmântul dumnezeirii, adică smerenia.

Această rugăciune trebuie văzută și în două etape – ca două trepte –, dar și în două părți paralele: omul pe de o parte și Dumnezeu pe cealaltă parte, eu pe de o parte și *Dumnezeul meu* pe de cealaltă parte, eu cel de ieri pe de o parte și eu cel de mâine pe de altă parte. Și începem cu „Doamne și Stăpânul vieții mele” recunoscând că El este Stăpânul nostru. Este momentul în care noi ne oprim cum spune psalmul: „Opriți-vă și cunoașteți că eu sunt Dumnezeu. Înălța-Mă-voi pe pământ” (Psalm 45, 10), adică *tot pământul va recunoaște că Eu sunt Domn și Stăpân*.

„Doamne și Stăpânul vieții mele...”

Aici este primul taler al balanței despre care am amintit, a smereniei: un taler al balanței este pocăința, iar celălalt taler este nădejdea. Și ne întâlnim acum cu prima parte a pocăinței care este căința, părerea de rău pentru păcatele noastre, spunând lucrurile pe care credem noi că avându-le, suntem opriți de uni cu Dumnezeu pentru că scris în Apocalipsă: *nimic pângărit necurat nu va intra în Împărăția Cerurilor* (Apocalipsa 21, 27) și atunci începem să recunoaștem toată această necurăție cu care Dumnezeu nu Se poate uni. De aceea ne pare rău, nu atât pentru că suntem noi păcătoși, ci pentru că păcatele noastre nu Îl lasă pe Dumnezeu să Se unească cu noi.

„**Duhul trândăviei...**” Nu întâmplător începem cu duhul trândăviei, pentru că am zis la început că noi trebuie să ne aducem aminte că suntem luptători, nu supraviețuitori. Nu... *pică pară mălăiață în gura lui nătăfleată!* Noi trebuie să luptăm, Împărăția Cerului se ia cu sila, cu năvala.

„**Duhul grijii de multe...**” De ce al grijii de multe? Pentru că o grijă avem: „Unde este comoara ta, acolo este și inima ta” (Matei 6, 21). O grijă avem, să ne unim cu Cel care ne iubește. Duhul stăpânirii, duhul stăpânirii, al iubirii de stăpânire zice, adică Dumnezeu este Stăpânul vieții noastre și uitați-va la El cum o face. El ne stăpânește nu cu toiag de fier ci cu fluierul cel păstoresc și după ce că noi suntem ca niște tirani pentru cei din jurul nostru – cum spunea

latinul odată „Homo Hominis Lupus” (adică omul este lup pentru ceilalți oameni) –, deci nu numai că ne purtăm așa ca niște stăpânitori cu ceilalți, dar ne și place!

„**Duhul grăirii în deșert...**” De ce al grăirii în deșert? În traducerea noastră românească avem un înțeles în plus, anume *deșert* înseamnă în limba noastră și *golit*, golit adică de conținut. Când zicem că deșertăm un vas, înțelegem că îl golim de conținut. Așa cum auzim în Molifta înainte de spovedanie: „... ori socotindu-mă a fi înțelept deșertăciuni am grăit”. Cum se poate ca în același timp să grăiești deșertăciuni, dar să te și socotești a fi înțelept? Da, pentru că la suprafață păream a fi deștept, păreau interesante lucrurile acelea pe care le grăiam, dar în adânc ele erau seci. Duhul grăirii în deșert înseamnă să vorbești cuvânt care nu zidește. Spune Sfântul Ioan Gură de Aur – cel mai mare predicator al nostru – că dacă e să alegi între a tăcea și a vorbi, să alegi mai degrabă a tăcea. Doar dacă nu ai încotro atunci să vorbești. De ce? Pentru ca acel cuvânt să fie ca o piatră prețioasă, un mărgăritar, chiar și pentru tine cel care îi spui. Dacă pentru tine este piatră prețioasă, dacă tu însuși crezi în el, atunci spune-l. Și atunci nu va mai fi grăire în deșert.

„**Nu mi-l da mie!**” Observați că nu spune... *toate aceste duhuri* nu mi le da. Zice nu mi-l da. Noi când spunem *duh* la singular, vorbim de Duhul Sfânt. Când spunem *duhuri*, la plural adică, vorbim de duhurile diavolești. Cu toate acestea, de data asta Sf. Efrem Sirul spune: „Duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert, nu mi-l da mie”, adică duhul acesta pe care îl am eu și care se manifestă în aceste patru feluri, în aceste patru fețe, nu-l lăsa să vină peste mine. Nu înseamnă că Dumnezeu este autorul răului. Nu! Înseamnă că noi zicem: „Doamne nu ne lăsa de capul nostru, nu ne lăsa să cădem în groapa pe care noi înșine am săpat-o! Nu ne lăsa să cădem în aceste ispite pe care le-am făcut cu mâna noastră!” De aceea asta înțelegem și la Tatăl nostru la fel când spunem „Nu ne duce pe noi în ispită!” Nu înseamnă că Dumnezeu ne duce în ispită, dar dacă noi ne-o facem cu mâna noastră, ne lasă pe căile minții noastre să umblăm. Cum spunea un părinte în Pateric, spunem și noi: „Doamne, de vreau sau de nu vreau, Tu mântuiește-mă! – Tu nu te uita la mine că sunt prost, Tu fă după mintea Ta, nu după mintea mea. Nu mă lăsa să cad în groapa pe care eu am săpat-o...”

„**Duhul curăției...**” Iată că toate acestea sunt așezate acum în contra pondere, în paralel cu cele dinainte. Aici ne întâlnim cu cel de-al

doilea taler, al nădejdiei. Dacă prima parte este pocăința văzută ca și căință, ca părere de rău pentru păcatele noastre, partea a doua, cea cu care noi trebuie să echilibrăm lucrurile, este cea a nădejdiei, a dorinței către Dumnezeu care caută să se reverse în afară și atunci spunem ceea ce ne-am dori să fim. *Nu asta vreau să fiu Doamne, deși asta sunt, ci astalaltă vreau să fiu!* Spune Sfântul Vasile cel Mare că fecioria nu este o stare care se păzește, care se păstrează, ci este o stare care se dobândește. De aceea Sf. Efrem pune în același plan duhul curăteniei în contrapondere adică cu duhul trândăviei. Dacă te trândăvești, numai ce te trezești că diavolul te-a spurcat, se curățește doar cel care muncește, care lucrează, care nu doarme.

„**Duhul gândului smerit...**” este pus în paralel cu grija de multe. Omul smerit, spune celălalt Sfânt Sirian – Isaac –, stă liniștit la picioarele lui Hristos, așteptând să primească cât vrea, dacă vrea, ce vrea și când vrea Dumnezeu. Omul smerit nu insistă, iar smerenia și ascultarea lui îl fac fără de grijă.

„**Duhul răbdării...**” este pus aici în paralel cu cel al iubirii de stăpânire. Omul smerit nu-și impune voința sa asupra celui alt, omul smerit nu stă sub influența celui alt, deși este ascultător. Cu toate că se pune la dispoziția tuturor și se face pe sine disponibil, el nu este totuși sub influența celorlalți. Omul smerit știe că doar Dumnezeu este Stăpânul vieții lui, ceilalți sunt doar lucrători ai voinței lui Dumnezeu. De aceea el are răbdare până ce această voie a lui Dumnezeu se va împlini, așa cum este scris: „Așa va fi cuvântul Meu care iese din gura Mea; el nu se întoarce către Mine fără să dea rod, ci el face voia Mea și își îndeplinește rostul lui” (Isaia 55, 11). Acesta arată discernământul care lucrează în inima celui smerit. Mai înainte a așezat răbdarea ca pe un pământ roditor din care răsar toate celelalte virtuți. Răbdarea este pământul prin care celelalte virtuți, ca niște flori, pot să reziste și să crească până la maturizare completă. Aduceți-vă aminte de pilda semănătorului și de sămânța aceea care a căzut pe piatră, care avea puțin pământ și care îndată a ieșit, a răsărit. Dar pentru că nu avea suficient pământ s-a uscat. Aceia sunt cei care încep bine însă pe drum se pierd, aceia sunt cei care nu au pământ suficient pentru că nu au temeiul răbdării. Toate virtuțile acestea sunt de fapt folosiri bune ale afectelor, ale instinctelor noastre. Cei care sunt virtuoși sunt doar niște oameni morali, aceia doar prin virtuți nu se vor duce la Rai, nu se vor duce în Împărăția Cerului. Tate acele virtuți pentru că fac parte din hainele de piele pe care Dumnezeu le-a dat omului după cădere, spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, vor rămâne în

pământ. Ești virtuos, ești moral... Așa, și? Vei fi cel mai moral om din cimitir? Adu-ți aminte de Iacov când i s-a adus vestea morții fiului său Iosif: și-a rupt hainele și s-a acoperit cu sac și a zis: „Plângând, mă voi pogori în locuința morților la fiul meu!” (Facere 37, 35) Este oare cineva mai moral decât Iacov, este cineva mai virtuos decât Dreptii Vechiului Testament? Și totuși toți se duceau în iad. De ce? Pentru că moralitatea nu este de ajuns, virtuțile nu sunt de ajuns. Virtuțile atunci sunt folositoare, când ajung la maturitate, iar acea maturitate înseamnă iubirea. Virtuțile doar dacă slujesc iubirii își împlinesc cu adevărat scopul. Vedeți, cum spune poporul nostru că „iadul este pavat cu bune intenții” Virtuțile care nu sunt slujesc iubirii rămân doar la stadiul de intenții bune.

„**Duhul dragostei...**” Răbdarea ne-a adus la dragoste și a deschis ușa către vorbirea și rugăciunea care vin dintr-o inimă curată. Curată, pentru că răbdă până ce dragostea își face locaș în ea și, astfel, o punem aici împotriva grăirii în deșert. Orice cuvânt al omului smerit este binecuvântare, este rodul răbdării și al dragostei. De aceea spune al răbdării și al dragostei, pentru că dragoste fără răbdare nu este dragoste adevărată, ci doar desfrânare mascată.

Zicând iarăși „**...dăruiește-l slugii Tale**”, încheiem un capitol. „Doamne și stăpânul vieții mele...” își găsește acum încheierea, împlinirea prin „... dăruiește slugii tale!” Asta este prima parte a rugăciunii Sfântului Efrem Sirul: Echilibrul pe care îl facem între *pocăință* (văzută ca părere de rău pentru păcate) și *nădejde* (văzută ca dorință a inimii noastre de a fi așa cum ne vrea Dumnezeu). Acum suntem încă doar la nivelul de slugi, doar la nivelul la care ajunsese când s-a trezit fiul risipitor și a zis *mă voi duce la Tatăl meu și-i voi spune: fă-mă ca pe unul dintre argații tăi!* La nivelul acesta ne-a adus până acum rugăciunea Sfântului Efrem Sirul.

Avem însă cea de-a doua treaptă, care este și cea mai importantă și pe care o citim iarăși în două părți, alte două fațete ale acelorași talere ale smereniei. Pocăința – primul taler – o vedem în lacrimile care vin din recunoștință, iar nădejdea – cel de-al doilea taler – o vedem acum ca mărturia pe care sufletul nostru o dă despre „iubirea lui Dumnezeu care s-a vărsat în inimile noastre” (Romani 5, 5).

Spun pocăința ca lacrimi de recunoștință, pentru că în momentul în care noi ne depărtăm, ne întoarcem cu spatele la păcatele noastre și ne întoarcem cu fața către Dumnezeu, deja viața Lui devine viața

noastră, iubirea Lui se apropie de noi. Și această iubire ne încălzește sufletul și îl mișcă către recunoștință; încercăm atunci să îi mulțumim lui Dumnezeu și vedem că nu reușim și pe măsură ce încercăm mai mult să îi mulțumim lui Dumnezeu, inima noastră suspină pentru că vede că nici măcar asta nu poate să facă. Nu poate nici măcar să Îi mulțumească așa cum se cuvine lui Dumnezeu și, pe măsură ce ne întristăm pentru că nu putem să Îi mulțumim lui Dumnezeu, inima noastră de fapt se smerește și mai mult și se înmoaie și mai mult, lăsând ca iubirea lui Dumnezeu să pătrundă mai adânc și atunci iarăși simțim nevoia să îi mulțumim lui Dumnezeu și iarăși nu reușim și așa tot înainte... Lacrimile acestea care vin din neputința de a-i mulțumi lui Dumnezeu așa cum se cuvine, sunt adevăratele lacrimi ale pocăinței. Sfântul Siluan a auzit de la Dumnezeu cuvântul acesta: „Ține mintea ta în iad și nu deznădăjdui!”, pentru că singurul foc care poate „arde” focul păcatelor este focul iadului. Însă ca să poți rezista acestui foc al iadului trebuie să ai de partea ta recunoștința — aceluia care este recunoscător nu îi mai pasă dacă se va mântui sau nu se va mântui. Acela înțelege că nu e vorba despre *el* aici, acela înțelege că este vorba despre Dumnezeu aici. *Acela* înțelege că oricât de înfricoșător ar fi faptul că el se duce în iad, mâhnirea pe care a produs-o lui Dumnezeu este mai mare. Iubirea lui Dumnezeu și speranțele pe care El și le-a pus în mine sunt mai mari decât așteptările pe care le am eu de la El.

Sfântul Efrem Sirul reușește în această ultimă parte a rugăciunii să le unească pe acestea două. Aceasta este adevărata smerenie cum am zis — echilibrul între pocăință și nădejde.

„Așa, Doamne...” Deja nu mai spunem Stăpânul meu și sluga Ta, ci zicem „Așa, Doamne...” Vorbim adică deja ca unui apropiat, ca unuia cu care deja ne-am împrietenit. Putem încerca să înțelegem acest „Așa Doamne...” așa ca un copil. Răspunzând la întrebarea „De ce venim cu lumânări aprinse la Biserică?”, un copil de câțiva anișori doar, a răspuns că venim la Biserică cu lumânări aprinse, ca să stăm la un foculeț de vorbă cu Dumnezeu!” Deci... cum stăteam noi așa *la un foculeț de vorbă cu Dumnezeu*, în cele din urmă îi spunem Dumnezeu: „Așa, Doamne...”

„Dă-mi să-mi văd păcatele mele și să nu osândesc pe fratele meu” Știți ce înseamnă asta? Înseamnă să te pocăiești ca Hristos, înseamnă să ai Rugăciunea Lui din Ghetsimani, înseamnă să vezi păcatele fratelui tău ca fiind păcatele tale. Înseamnă să te pocăiești

în locul fratelui tău. De aceea spun părinții că cei care își văd păcatele proprii sunt mai mari decât cei care învie morții. Dacă eu îmi văd păcatele mele și îmi dau seama că din cauza lor suferă toată lumea, că *eu* sunt oaia cea pierdută pentru care, sau din cauza căreia, celelalte nouăzeci și nouă nu se pot bucura de Păstor. Gândiți-vă puțin: noi mereu ne oprim aici, la Păstorul care se duce după oaia rătăcită. Păstorul se duce după o oaie și le lasă pe celelalte nouăzeci și nouă. Cine are grijă de ele? Dacă se rătăcesc, dacă dă, cum spune românul, strechea în ele și o iau și se duc „ca oile”, care încotro? Cine le păzește? Nimeni. Și din cauza cui, mă rog, acelea sunt lăsate în părăsire? Din cauza mea. Vedeți cum păcatele mele pot afecta toată lumea? Și atunci, când îi cer lui Dumnezeu ca să-mi văd cu adevărat păcatele mele și să nu mă uit la păcatele celorlalți, să nu le mai consider ca fiind păcate, continuarea firească ar fi... *să nu osândesc pe fratele meu*. Ce înseamnă să nu osândesc pe fratele meu? „Doamne ceilalți nu au nici o vină. E normal să se comporte așa, pentru că au rămas fără Tine pentru că Tu te ocupai de mine, așa cum se ocupă un părinte de copilul său cel mai obraznic. Dacă ei nu rămăseseră fără Tine, n-ar fi făcut ce au făcut. Nu-i osândi pentru că eu sunt vinovat, dă-mi să văd mai bine păcatele astea și după aceea, dacă eu văzându-mi păcatele mele, mă voi pocăi, așa cum spune Sfântul Sofronie de la Essex, *ca pentru întreg Adamul*, ca pentru toată omenirea la un loc. atunci mă voi ruga așa cum s-a rugat Hristos în grădina Ghetsimani și abia atunci numele lui Dumnezeu va fi binecuvântat:

„... că binecuvântat ești în vecii vecilor!”

Abia acum gura noastră spune cuvânt de mântuire, cuvântul acela care nu este deșert. Abia acum spunem adevărul care mântuiește. Este un cuvânt în Pateric. A fost chemat un părinte foarte cunoscut pentru smerenia lui, ca să scoată dracii dintr-un creștin pentru că nimeni nu reușise să facă aceasta. Apropiindu-se părintele acela, dracul a început să se tulbure și a strigat la el: De ce ai venit să mă chinui? Ei bine, când s-a apropiat părintele, dracul l- a întrebat: „Ia spune măi bătrânule, care sunt oile și care sunt caprele? Știți, din pilda Judecății de apoi... Și bătrânul a răspuns așa: „Caprele sunt eu iar oile le știe Dumnezeu!” Și îndată ce bătrânul a spus asta, dracul a ieșit urlând și a zis: „Nu mai suport smerenia ta!”. Vedeți, Părintele acela nu a zis: „Eu sunt singur păcătos și toți ceilalți se mântuiesc”. Nu, ci a zis: Eu atâta știu, că doar eu mă duc în iad. *Toate* caprele sunt eu, *doar eu* mă duc în iad, doar eu merit să mă duc în iad; cât despre oi, asta este treaba Păstorului. Eu nu știu, eu

trebuie să mă uit la păcatele mele pentru că dacă un pic mi-a scăpat ochiul în dreapta sau în stânga, cuvântul din gura mea nu mai este binecuvântare. *Inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi ... Atunci vei binevoi jertfă dreptății...* Când? Când inima mea este înfrântă și smerită, atunci când eu singur mă văd păcătos și pe ceilalți îi văd drepecți. Abia atunci când mă rog lui Dumnezeu să îmi ierte păcatele, nu pentru ca să fiu eu bun, ci pentru ca să se împlinească cuvântul Scripturii că „nu va lăsa Domnul toiagul păcătoșilor peste soarta dreptilor” (Psalm 124, 3).

Iată cum rugăciunea aceasta a Sfântului Efrem Sirul ne ia de la început, de la stadiul de înstrăinare de Dumnezeu... Duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire, al grăirii în deșert... Nimic mai străin de Dumnezeu decât aceste lucruri! Nu este nimic mai străin de Dumnezeu decât aceste lucruri care arată de fapt împietrirea față de oameni.

De la această stare de înstrăinare de Dumnezeu, Sf. Efrem ne duce către nădejdea că vom fi și noi asemenea cu El: „... iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei” — pe asta le dorește inima mea Doamne! Și după aceea ne duce la familiaritatea cu Dumnezeu, la familiaritatea aceea care ne face să vorbim cu Dumnezeu ca și cu un coleg de cameră. Avem nevoie de acea familiaritate ca să putem intra în Săptămâna Patimilor, pentru că acolo găsim cămara Mirelui și în această cămară ne întâlnim cu suferința Lui, cu jertfa Lui.

Această jertfă este aceea care ține suferința pentru sine și lasă frumusețea să se vadă în afară. Cea mai frumoasă expresie a acestei jertfe care păstrează în sine suferința și lasă afară să iasă doar frumusețea, este Maica Domnului. Și analogia cu Maica Domnului mi s-a apărut cea mai potrivită a fi Aurora boreală. De aceea am zis că cel mai mult îmi doresc în viața aceasta să pot vedea Aurora boreală, pentru că vreau să o văd în trupul acesta. Știți bine că Aurora boreală este de fapt rezultatul luptei dintre radiațiile solare și atmosferă, care este stratul care înfășoară pământul (alcătuit din troposferă, stratosferă, mezosferă, termosferă și exosferă). Dacă nu ar fi atmosfera, radiațiile solare ar face ca viața să fie imposibilă pe Pământ. Ei bine la poli straturile acestea sunt foarte rarefiate și subțiri și atunci lupta dintre aceste straturi și radiațiile solare se dă pe viață și pe moarte. Acolo cu adevărat, cum spunem noi, curge sânge. Ei bine, sângele acesta ni se arată nouă ca Aurora boreală. Acel joc de lumini și culori este mărturia că straturile acestea își dau

viața pentru ca noi să putem avea viață. Maica Domnului face acest lucru: ține suferința în ea și lasă să se vadă în afară doar frumusețea. Iarăși, la fel este cum am sta la gura sobei, privind la focul care arde frumos, iar afară să viscolească, iar noi uitându-ne pe geam, să zicem: uite ce frumos viscolește! Dar du-te puțin în viscol să vezi, mai e frumos viscolul? Dacă n-ar fi geamurile și n-ar fi focul, tu nu ai mai vedea frumusețea viscolului. Dacă n-ar fi Maica Domnului se oprească la ea toată această suferință și să lasă să treacă doar frumusețea, pocăința pentru oameni ar fi imposibilă. Doar Maica Domnului se arată cu adevărat că îl iubește în felul ăsta pe Hristos ca o mireasă. Spune Părintele Stăniloae că Maica Domnului, pentru că nu L-a născut cu sămânța bărbătească, Îl iubește în același timp pe Hristos și ca mamă și ca mireasă. Nu poate o femeie să iubească mai mult de atâta, o femeie iubește cel mai mult când e mamă, cel mai mult când e mireasă, dar numai Maica Domnului le poate pe amândouă odată și cu aceeași intensitate; doar ea singură este cea care îl iubește pe Hristos așa cum trebuie iubit un Mire.

Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul aici ne aduce, de la înstrăinare la asemănarea aceea familiară cu Dumnezeu care ne face să ne jertfim pentru oameni astfel încât toate răutățile lor să rămână la noi, să le înghițim, iar în afară să lăsăm să iasă numai frumusețea. Țineți și asta în inima dumneavoastră: *Plângeți, dar nu vă plângeți!* Durerea ta să o știe numai Dumnezeu, iar lacrima ta să ude numai perna ta, iar ceilalți să vadă doar zâmbetul tău! Dacă faceți așa, veți învăța limba lui Dumnezeu!

Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul așa să o spunem, cum găsim scris în cărțile noastre de slujbă: „...iar preotul stând puțin și cugetând în sinea lui începe să zică liniștit: *Doamne și Stăpânul vieții mele...*” Stând puțin și cugetând în sinea lui, adică *adunându-se în sinea lui*.

Noi trebuie să învățăm limba lui Dumnezeu: „Doamne, uită ce am fost, nu Te uita la ceea ce sunt, ci uită-Te la ceea ce îmi doresc să fiu și ajută-mă să lucrez cu Tine”. Amin

Protosinghel Hrisostom, Mănăstirea Putna

(Cuvânt ținut în biserica Sfântul Nicolae, NY, la Taina Sfântului Maslu, vineri în săptămâna I a Postului Mare)

Calatorind cu intrebarea sau nevoia sfatului duhovnicesc

"Mantuirea, zice, este in sfatuire multa" (Prov. 11, 14)

Un indemn plin de intelepciune al Sfantilor Parinti spune ca "cine vrea sa se mantuiasca, cu intrebarea sa calatoreasca". Pentru omul insetat dupa mantuire, nevoia sfatului duhovnicesc si intrebarea se inscriu intr-un firesc al lucrurilor.

Nu este rusinos sa intrebi. Este rusinos sa gresesti fara sa fi intreat. A intrea este, in general, mai degraba semnul interesului, al preocuparii fata de un anumit subiect, decat semnul nestiintei. A nu intrea, poate fi, de cele mai multe ori, semnul ignorantei. Mai mult, de regula, omul cu parere de sine, nu intrea niciodata. El insusi se crede un izvor nesecat de raspunsuri.

In plan duhovnicesc, ambele cazuri denota insa o raportare gresita, o stare de inselare, referitoare la adevarul lucrurilor. Imparatul Solomon o prezinta succint dar cuprinzator, in nefirescul ei, intr-unul din proverbele sale, astfel: "barbatul nesfatuit este dusmanul sau". Cu alte cuvinte, omul ignorant sau omul care se considera „masura a tuturor lucrurilor”, se arata a fi propriul sau dusman.

Nu trebuie sa pierdem din vedere ca exista intrebari esentiale, de care depinde nu numai viata noastra de aici, ci si viata noastra in eternitate. Iar acum ma refer mai ales la intrebarile ce ne sunt adresate in permanenta, fiecaruia dintre noi, de catre Dumnezeu.

Insasi aducerea noastra la existenta reprezinta o astfel de intrebare. In fata evidentei existentei se cere ca noi sa avem o raportare, o atitudine, deci "un raspuns".

Apoi, gandurile felurite, bolile, neputintele, ispitele, patimile, bucuriile sunt tot atatea "intrebari" ce ne sunt adresate pe parcursul vietii, si carora noi insine trebuie "sa le gasim raspuns bun", in perspectiva mantuirii, a relatiei cu Dumnezeu si cu semenii.

Abia in fata acestor "intrebari vitale", concrete, ajungem si noi sa problematizam, cautand locurile unde suntem ispititi, unde suntem singuri, insetati de sens si flamanzi de profunzime, si, dupa caz, sa cerem sfat. Vom vedea ca tot dinspre Dumnezeu vine si raspunsul.

Biserica ne invata ca toate aceste raspunsuri, nu trebuie sa le cautam de unii singuri, in mod individualist, ci eclezial, pentru ca, intr-un final, mantuirea nu este doar scopul meu, ci si al celuilalt, si, in definitiv, al tuturor. De aceea, este nevoie ca noi sa ne deschidem fata de celalalt si, mai ales, lui Dumnezeu, cerand sfat.

Intreaga traditie a ucenicului si parintelui duhovnicesc se intemeiaza pe aceasta realitate. Relatia duhovnic - fiu duhovnicesc nu se reduce insa la marturisirea pacatelor in Taina Sfintei Spovedanii.

In monahism a aparut inca de timpuriu practica marturisirii gandurilor si a adresarii de intrebari (cereri de sfaturi), unui parinte imbunatatit, ce are darul discernamantului duhovnicesc.

In multe privinte, Patericul insusi este o carte de astfel de intrebari si raspunsuri. De asemenea, multe tratate duhovnicesc ale Sfantilor Parinti se intituleaza. "Intrebari si raspunsuri," precum cele ale Sfantului Maxim Marturisorul.

In toate aceste cazuri, poruncile si sfaturile parintelui duhovnicesc erau primite ca fiind cuvintele lui Dumnezeu.

Or, aceasta este marea noastra lipsa, a celor de astazi. Nu ne lipsesc intrebarile, dar renuntam la a mai intrea. Nu ne lipsesc nici duhovnicii, dar renuntam sa-i mai cautam. Pe Dumnezeu Il avem tot timpul de fata, dar nu renuntam in a incerca sa ne ascundem de El. In acest caz, nu ne mai mira faptul ca ne lipseste credinta deplina ca prin gura duhovnicului graieste Insusi Dumnezeu.

Uneori, intelectuali fiind, cautam duhovnici care sa corespunda cerintelor noastre, poate chiar cu studii doctorale, de parca acestea garanteaza unui parinte duhovnic cunoasterea tainelor inimii noastre. Sau, ducand viata de familie, privim ca fiind de neconceput sa cerem sfatul unui monah, ca si cand nu am imparti cu totii aceeasi fire umana.

Pornim de la premise gresite. Raspunsul la problemele si framatarile noastre poate veni numai de la Dumnezeu, pe cale nemijlocita sau prin intermediul unui alt om. Chiar si atunci cand ni se pare ca primim raspunsul inlauntrul nostru, nu trebuie sa ne intemeiem pe el, ci sa cerem sfatul duhovnicului. Alteori, il putem primi spontan, poate fara sa-l fi cerut, sau de la cine nu ne-am fi asteptat, stiut fiind faptul ca sfatul duhovnicesc nu trebuie sa vina exclusiv din partea unui parinte hirotosit intru duhovnic, ci si din partea unui simplu monah sau a unui mirean cu viata imbunatatita. In definitiv, Dumnezeu este Cel care randuieste sa-i descopere sau nu acestuia cuvantul cel bun pentru noi, in conformitate cu disponibilitatea noastra de a primi si de a implini. Trebuie sa fim constienti de faptul ca nici Dumnezeu si nici duhovnicul imbunatatit nu "arunca margaritarele inaintea porcilor". Avem insa nadejdea ca Dumnezeu ne raspunde atunci cand intalneste in noi inima smerita si duhul de rugaciune. Altfel spus, cand rugaciunea duhovnicului intalneste rugaciunea noastra, ca Dumnezeu sa-i

lumineze acestuia mintea, iar noua sa ne ajute sa plinim cele ce primim.

Nu trebuie sa reducem intrebarile si raspunsurile duhovnicesti, la nivel teoretic. Ambele tin de nivelul existential, de viata. Nu mergem la duhovnic ca prin sfaturile sale sa dobandim noi cunostinte, ci pentru a invata cum sa urmam lui Hristos, spre a fi vii.

IPS Antonie Plamadeala, sublinia intr-o predica a sa, faptul ca este primordial sa gasim raspunsuri in viata aceasta intrebarilor esentiale, tocmai pentru ca la Judecata sa putem da raspuns bun inaintea Mantuitorului. El spunea ca toate intrebarile Judecatii vor fi alcatuite cu verbul "a face" (ce ati facut cu saracii?, ce ati facut cu cei care nu aveau ce manca?). Daca in privinta sfaturilor duhovnicesti, Dumnezeu nu raspunde unor simple curiozitati, ci numai unor nevoi concrete, de noi tine sa ne ostenim, spre a concretiza cele primite, spre "a si face".

Sa dea Domnul, ca atunci cand cerem sfat duhovnicesc, sa stim ca vom primi spre a-l plini nu doar pentru o zi, pentru o luna sau pentru un an, ci pentru intreaga viata. Sa cautam, in acest sens, a urma ucenicului de odinioara din Pateric care, "auzind cuvantul si plinindu-l pana la sfarsit, s-a mantuit".

Radu Alexandru

PROGRAMUL LITURGIC: 11 APRILIE – 1 MAI

Miercuri 13 APRILIE:

Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite 6.00 PM

Vineri 15 APRILIE:

Taina Sfântului Maslu și Moliftele Sf. Vasile cel Mare 6.00 PM

Conferința Părintelui Hrisostom cu tema: Săptămâna Sfințelor Patimi- 8.00 PM

Sâmbăta lui Lazăr - 16 APRILIE:

Sfânta Liturghie și Parastas 9.00 AM

Vecernie 6.00 PM

DUMINICA FLORIILOR – 17 APRILIE : Hramul Sf. Gheorghe

Utenie și Sfânta Liturghie 8.00 AM

Agapa frățească la Restaurantul Romanian Garden 1. 00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA LUNI - 18 APRILIE

DENIE 6.00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA MARȚI - 19 APRILIE

DENIE 6.00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA MIERCURI - 20 APRILIE

DENIE 6.00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA JOI - 21 APRILIE

Sfânta Liturghie a Sf. Vasile cel Mare 9.00 AM

DENIA CELOR 12 EVANGHELII 6.00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA VINERI - 22 APRILIE

Ceasurile Împărătești și Vecernia (Scoaterea Sf. Epitaf) 9.00 AM

DENIA PROHODULUI 6.00 PM

SFÂNTA ȘI MAREA SÂMBĂTĂ - 23 APRILIE

Sfânta Liturghie a Sf. Vasile cel Mare 9.00 AM

Canonul Sâmbetei celei Mari 11.00 PM

Duminică 24 APRILIE: SFINTELE PAȘTI

SLUJBA ÎNVIERII DOMNULUI 12.00 AM

Sfânta Liturghie 1.30 AM

Vecernia Pascală (Învieria a doua) 12.00 PM

Luni 25 APRILIE: SFINTELE PAȘTI

Utenie și Sfânta Liturghie 8.00 AM

Marți 26 APRILIE: SFINTELE PAȘTI

Utenie și Sfânta Liturghie 8.00 AM

Vineri 29 APRILIE: IZVORUL TĂMĂDUIRII

Utenie și Sfânta Liturghie 8.00 AM

Duminică 1 MAI vom merge la sfințirea bisericii parohiei

Izvorul Tămăduirii, Long Valley, New Jersey